

Doğa Temelli Turizmde Yeni Yaklaşımlar ve Fırsatlar

Hüseyin Ertan İnan¹

Özet

Doğa temelli turizm doğal çevreyle etkileşimi esas alan farklı deneyim ve uygulamaları içeren bir turizm türüdür ve son yıllarda turistlerin yoğun ilgisini çeken turizm türleri arasındadır. Bununla birlikte doğa temelli turizm başlığı altında gerçekleştirilen aktivite ve konsept çeşitleri günden güne artmaktadır. Zaman içerisinde değişen turist beklentileri, çevresel farkındalığın artması ve sürdürülebilirlik arayışları, doğa temelli turizm anlayışının çeşitlenmesine zemin hazırlamıştır. Bu kitap bölümünde son yıllarda öne çıkan üç doğa temelli turizm yaklaşımı hakkında bilgiler verilmiştir. Bu kapsamda ilk olarak gece turizmi detaylı olarak açıklanmış ve önemli gece turizmi faaliyetleri örneklendirilmiştir. İkinci olarak agroturizm kavramından ve öneminden bahsedilerek çeşitli destinasyonlarda gerçekleştirilen agroturizm uygulamaları örneklendirilmiştir. Son olarak glamping turizminden ve bu turizm türünün geleneksel kampçılıktan ne gibi yönlerde ayrıldığına bahsedilmiştir.

Giriş

Turizm sektöründe var olan ve uzun süredir devam eden sorunlar sürdürülebilir kalkınma yaklaşımlarının yetersiz kaldığı algısını güçlendirmiş buna paralel olarak da alternatif turizm yaklaşımlarına olan ilgiyi artırmıştır (Bellato ve Pollock, 2025). 1970'li yıllardan itibaren dünyanın çeşitli bölgelerinde örnekleri görülen alternatif turizm, deniz-kum-güneş odaklı kitle turizmi anlayışının dışında kalan, daha çok küçük ölçekli ve ağırlıklı olarak yerel toplulukları merkeze alan turizm girişimlerini ifade eden bir kavramdır (Aytuğ vd., 2020). Turistlerin en fazla talep gösterdiği ve öncelik verdiği alternatif turizm yaklaşımları arasında doğa temelli turizm türleri yer almaktadır (Cesur vd., 2021).

1 Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, heinan@omu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6642-4813

Doğa temelli turizm; doğayı merkeze alan bir turizm çeşitidir ve doğa turizmi, yeşil turizm, kırsal turizm, yumuşak turizm, sorumlu/bilinçli turizm ile ekoturizm gibi türleri kapsayan, ortak paydası doğal çevre olan tüm turizm faaliyetlerini ifade eden üst bir kavramdır (Batman, 2019). Doğa turizmi, doğal ortamlara gerçekleştirilen seyahatleri ifade etmektedir ve doğaya görece daha az zarar veren bir turizm türü olarak kabul edilmektedir (Koday vd., 2018). Doğa turizmi, küresel biyoçeşitliliğin korunmasını destekleyebilecek ve koruma altındaki alanlar çevresinde yaşayan topluluklara alternatif geçim kaynakları sunarak yoksulluğun azaltılmasına katkı sağlayabilecek bütünleşik bir koruma ve kalkınma aracı olarak hizmet vermektedir (Liu vd., 2012). Bu turizm türü küresel ölçekte en hızlı büyüyen turizm türlerinden biri olarak koruma altındaki alanlara her yıl milyarlarca ziyaretçi çekmekte ve ortaya çıkan yüksek ziyaretçi harcamaları sayesinde hem yerel ekonomilere önemli katkılar sağlamakta hem de koruma çalışmalarının finansmanına kaynak oluşturmaktadır (Winter vd., 2019).

Doğa turizmi bünyesinde çeşitli aktiviteleri barındırır. Bu aktiviteler sadece yaz dönemi değil farklı zamanlarda da gerçekleştirilebilir. Bu yönüyle doğa turizmi sayesinde turizm gelirlerinden bölgesel ve ulusal düzeyde daha fazla yararlanılabilmektedir (Tekin, 2017). Doğa temelli turizm kırsal alanlarda gerçekleştirilen rekreasyonel ve macera temelli spor etkinliklerini de kapsamaktadır (Koday vd., 2018). Bununla beraber doğa temelli turizm uygulamaları doğa sporları dışında farklı uygulamaları ve etkinlikleri de içermektedir. Yıllar içerisinde farklı doğa temelli turizm yaklaşımları ortaya çıkmıştır.

Bu bölümde, son yıllarda öne çıkan üç farklı doğa temelli turizm yaklaşımı ele alınmıştır. Bu kapsamda öncelikle gün batımından sonra gerçekleştirilen doğa temelli etkinlikleri de kapsayan gece turizmi kavramı tanımlanarak doğa temelli gece turizmi kavramı çeşitli örneklerle somutlaştırılmıştır. Ardından, sürdürülebilir kırsal kalkınmaya önemli katkılar sunan agroturizm kavramı ele alınmış ve bu alandaki uygulamalara yer verilmiştir. Son olarak, kampçılık ve doğa dostu konaklama anlayışına yenilikçi bir boyut kazandıran glamping turizmi açıklanmıştır.

1. Doğa Temelli Gece Turizmi

Gece turizmi, turistik destinasyonlarda gün batımından sonra gerçekleştirilen etkinlikler ve sunulan hizmetler aracılığıyla turizm faaliyetlerinin günün farklı zaman dilimlerine yayılmasını amaçlayan bir turizm türüdür (Candar, 2025). Bu kavram, ilk kez 20. yüzyılın ikinci yarısında, özellikle Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'daki büyük kentlerde ortaya çıkmıştır. İkinci Dünya Savaşı

sonrasında hız kazanan kentleşme süreci, hizmet sektöründeki büyüme ve gece ekonomisi yaklaşımının yaygınlaşması, gece turizminin planlı ve sistematik biçimde gelişmesine olanak sağlamıştır (Türkoğlu,2026). Tarihsel açıdan gece turizminin kökenleri, dinsel ritüellerin ve seçkin sınıflara özgü eğlence biçimlerinin, aydınlatma olanakları ölçüsünde mekânın gece saatlerinde kullanımını belirlediği antik kentlere kadar uzanmaktadır (Oğuz, 2025).

Literatürde gece turizmi kavramı iki temel yaklaşım çerçevesinde ele alınmaktadır. İlk yaklaşım, gece turizmini akşam 18.00 ile sabah 06.00 saatleri arasında gerçekleştirilen tüm turistik faaliyetleri kapsayan bir gece ekonomisi bileşeni olarak değerlendirmektedir. İkinci ve literatürde daha yaygın kabul gören yaklaşım ise gece turizmini kültürel bir olgu olarak ele almakta; yerel kültürel çekicilikler, hizmet altyapısı ve geceye özgü görsel deneyimlerin sunulduğu mekânları içeren bütüncül bir kültürel deneyim alanı olarak tanımlamaktadır (Candar, 2025).

Gece turizmi, belirli bir zaman dilimine özgü olmasına rağmen, gece ekonomisinin diğer faaliyet alanlarıyla yüksek düzeyde bütünleşmiştir ve bu faaliyet alanlarıyla karşılıklı etkileşim içinde gelişmektedir (Wang vd., 2023). Bu süreçte, gündüz odaklı turizm faaliyetlerinin geceye doğru yayılması söz konusu olmuştur. Müzeler, galeriler ve diğer turistik alanlar daha geç saatlere kadar, hatta zaman zaman 24 saat boyunca hizmet vermektedir (Li, 2022). Gece turizminin ayırt edici yönü, gündüz saatlerinde baskın olan görsel hâkimiyetin yerini ışık ve gölge etkileşimine, sessizliğe ve daha yavaş bir ziyaret temposuna bırakmasıdır. Bu dönüşüm, turistik deneyimin süresini uzatmanın ötesinde, mekânın algılanışını ve ziyaretçilerin bilişsel ile duygusal tepkilerini yeniden biçimlendirmektedir (Tayfun, 2025).

Son yirmi yıllık süreçte kentler, ziyaretçilerin konaklama süresini uzatmak ve kentsel imajlarını yeniden konumlandırmak amacıyla festivaller, müze geceleri, ışık gösterileri ve planlı gece yaşamı alanları gibi markalaşma odaklı uygulamalara yönelmiştir (Oğuz, 2025). Özellikle kentsel peyzaj gece aydınlatmalarına dayalı turizm deneyimlerinde farklı bir estetik boyut kazanmakta ve destinasyon imajı ve rekabet gücü açısından önemli bir unsur hâline gelmektedir (Tayfun, 2025). Yenilik, gece atmosferi ile deneyim arasındaki ilişkiyi güçlendirirken, atmosfer ve yeniliğin etkileşimi turistlerin çevresel uyarım algısını, zevk ve heyecan düzeylerini artırabilmektedir (Li, 2022). Gece turizmi; eğlence ve gece hayatı etkinliklerinden kültürel ve gastronomik deneyimlere, müze ve tarihî mekânların gece ziyaretlerinden yıldız gözlemi ve gece yürüyüşleri gibi doğa temelli faaliyetlere kadar uzanan çok boyutlu ve çeşitlendirilmiş bir turizm yapısını ifade etmektedir (Türkoğlu,2026). Astroturizm ve gece safarisi doğa temelli gece turizmi türlerinin önemli örneklerindedir.

1.1. Astro Turizm

Astro turizm, gökyüzü ve gök olaylarını gözlemleyerek deneyimlemek amacıyla ışık kirliliğinin minimum düzeyde olduğu bölgelere yapılan seyahatleri kapsayan alternatif bir turizm türü olarak tanımlanmaktadır (Erman, 2025). Astro turizmde temel ürün gökyüzü gözlemi ve astronomi deneyimi olup, ziyaretçiler teleskopla yıldız, gezegen, meteor yağmuru, Ay ve Samanyolu gözlemleri yapabilmekte; buna ek olarak gökyüzü fotoğrafçılığı, astronomi festivalleri, gözlemevi turları, eğitim atölyeleri, uzay temalı müze ziyaretleri ve mitolojik gökyüzü anlatılarını içeren kültürel etkinliklere katılabilmektedir (Güripek, 2025). Türkiye’de astro turizm noktalarının belirlenmesine yönelik gerçekleştirilen sınırlı sayıda çalışmada çeşitli destinasyonlarda astro turizm faaliyetlerinin uygulanabileceği belirtilmiştir. Örneğin Karaca ve arkadaşları (2018) Balıkesir ilindeki astro turizm potansiyelini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda Sındırgı-Düvertepe, Bigadiç-Meyvalı, Kepsut Yeşiladağ/Serçeören bölgelerinde astro turizm faaliyetlerinin uygulanabileceğini belirtmişlerdir. Bir başka çalışmada Özyürek (2025) Tokat ilinde astro turizmin uygulanabilirliğini araştırmıştır. Yapılan değerlendirmelerde, Tokat’ın düşük ışık kirliliği düzeyi, yüksek rakımlı gözlem alanları ve doğal peyzaj değerleri önemli güçlü yönler olarak öne çıkmıştır. Buna karşın turizm altyapısındaki yetersizlikler, tanıtım faaliyetlerinin sınırlılığı ve mevsimsel hava koşullarının gözlem süreçlerini etkilemesi zayıf yönler arasında gösterilmiştir.

Çeşitli gözlem merkezleri ve bu merkezlerde gerçekleştirilen etkinlikler astro turizmin gelişmesinde öncü rol oynamaktadır. Dünya genelinde İspanya’daki e-Eye, Şili’deki Hacienda Los Andes, Namibya’daki Hakos Astro Farm, İzlanda’daki Hotel Rangá ve Portekiz’deki Dark Sky Alqueva gibi merkezler ile Bryce Canyon Astronomy Festival ve The Observatory Science Centre gibi etkinlikler astro turizm açısından öne çıkarken, Türkiye’de bu alandaki başlıca organizasyonlar arasında TÜBİTAK Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği ve Ankara Astronomi Topluluğu tarafından düzenlenen gözlem faaliyetleri yer almaktadır (Erman, 2025).

Görsel 1. Gökyüzü Gözlem Şenliği Afışı

Kaynak: (Karacadağ, 2021)

1.2. Gece Safarisı

Doğa temelli gece turizmi aktivitelerinden bir diğeri gece safarisidir. Gece safarisı, son dönemlerde gelişim gösteren ve farklı destinasyonlarda uygulama alanı bulan doğa temelli bir gece turizmi türüdür. Bu kapsamda gece saatlerinde düzenlenen hayvanat bahçesi turları ve milli park ziyaretleri örnek uygulamalar arasında yer almaktadır. Nitekim Tayland'daki Khao Yai National Park'ta gerçekleştirilen gece safarisı turları, ziyaretçilere yaban hayatını doğal ortamında, insan etkisinin görece azaldığı gece saatlerinde gözlemlene fırsatı sunmaktadır. Bu turlar doğal hayatı etkilememek için rehberler eşliğinde gerçekleştirilir. Ziyaretçilerin park içerisinde bireysel olarak dolaşmalarına izin verilmemekte olup, kurallara aykırı davranışlar çeşitli para cezalarıyla yaptırıma bağlanmaktadır. Yaklaşık bir saat süren tur boyunca ortalama 10 kilometrelik bir güzergâh kat edilmektedir. Bu süreçte gece aktif olan Malezya kirpisi, Sambar geyiği, büyük Hint misk kedisi, vahşi fil, Asya palmye misk kedisi ile çeşitli baykuş ve diğer gece kuşu türleri doğal yaşam alanlarında gözlemlenebilmektedir (Khao Yai National Park, 2026).

Göresl 2. Gece Safarisi

Kaynak: (Tamansafari, 2026)

2. Agroturizm (Tarım turizmi)

Kırsal turizm, doğal çevre, geleneksel tarımsal faaliyetler ve kırsal kültürle bütünleşen; aynı zamanda diğer turizm türleriyle kolaylıkla entegre olabilen bir turizm biçimidir (Kılıç ve Başkaya, 2018). Agroturizm sıklıkla kırsal turizm altında sınıflandırılan doğa temelli bir turizm türüdür. Agroturizm, tarımsal işletmeler veya kırsal haneler bünyesinde, temel üretim faaliyetlerine ek olarak yürütülen ve ziyaretçilere tarımsal yaşam deneyimi sunarken işletmeye ikincil gelir sağlayan bir turizm modelidir (Ana, 2017). Agroturizmde tarımsal kaynaklar sürdürülebilirlik yaklaşımı çerçevesinde turizm amaçlı olarak değerlendirilmektedir (Civelek vd., 2014).

Popüler turizm destinasyonlarının dışında kalan, ancak alternatif turizm faaliyetleri için uygun doğal ve kırsal kaynaklara sahip şehirlerde agroturizm, sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen önemli bir alternatif turizm yaklaşımı olarak öne çıkmaktadır. Agroturizm uygulamalarının artması ve yaygınlaşması Türkiye’de çeşitli illerdeki uygulanabilirliğinin araştırılmasını gerekli kılmıştır. Geçmiş çalışmalarda Türkiye’deki çeşitli illerin ve ilçelerin agroturizm potansiyeli araştırılmıştır. Çalışmalarda agroturizm açısından ortaya çıkan fırsatlar ve geliştirilmesi gereken yönler belirlenmiştir. Örneğin Kılıç ve Başkaya’nın (2018) çalışması Bilecik ilinde agroturizmin uygulanabilirliğini

araştırmış ve ilin agroturizm potansiyelini analiz etmiştir. Araştırma bulguları, agroturizm açısından henüz başlangıç düzeyinde yer alan Bilecik'in, bu turizm türünün geliştirilmesine uygun doğal, kültürel ve tarımsal koşullara sahip olduğunu göstermektedir. Zeytinliboğaz'da faaliyet gösteren tek agroturizm çiftliği, ilin bu alandaki potansiyelini somut biçimde ortaya koymaktadır. Akyürek ve Karabulut (2017) Gümüşhane'nin agroturizm potansiyelini inceleyerek Yukarı Fırat Havzası'ndaki tarıma elverişli alanlarda agroturizm yatırımlarının artırılması, ulaşım altyapısının iyileştirilmesi, yerel paydaşlar arasında iş birliğinin güçlendirilmesi ve yerel ürünlerin değerlendirilmesi yönünde sürdürülebilirliğe odaklanan öneriler sunmuşlardır. Bu şehirlerin dışında Menemen, Silifke ve Sandıklı gibi çeşitli ilçelere yönelik agroturizm fırsatları geçmiş araştırmalarda irdelenmiştir (Civelek vd., 2013; Çömelekli, 2020; Uzun ve Ersan, 2023;).

Agroturizm, birçok yönüyle hem sürdürülebilir turizme hem de rejeneratif (yenileyici) turizm anlayışına katkı sunmaktadır. Olumsuz çevresel ve toplumsal etkileri azaltmayı ve tersine çevirmeyi amaçlayan rejeneratif turizm modeli; yerel halkla güçlü iş birlikleri kuran, çevresel duyarlılığı merkeze alan ve doğayı onarıcı nitelik taşıyan uygulamaları esas almaktadır (Yentür, 2025). Bu yaklaşım, turizm faaliyetlerini doğayla uyumlu biçimde bütünleştirerek ekosistemleri ve yerel kültürleri aktif şekilde desteklemeyi, yerel toplulukların refahını artırmayı ve paydaş iş birliği ile toplum katılımı temelinde biyoçeşitliliği korumayı hedefleyen bütüncül bir kalkınma perspektifi sunmaktadır (Toker, 2024). Bu çerçevede agroturizm; yerel üretim süreçlerini turizm deneyimiyle birleştirerek tarımsal sürdürülebilirliği destekleyen, kırsal ekonomiyi güçlendiren ve doğa temelli kalkınmaya katkı sağlayan önemli bir uygulama alanıdır.

Agroturizm kapsamında birbirinden farklı uygulamalar gerçekleştirilebilir. Bazı agroturizm uygulama örnekleri şu şekilde sıralanabilir (Peakpro, 2026):

1. Çiftlik Turları
2. Tarım Festivalleri
3. Üzüm Bağları, Şaraphane ve Kraft Bira Fabrikası Turları

2.1. Çiftlik Turları

Agro-turizm kapsamında ortaya çıkan çiftlik turları, birçok araştırmada çiftlik turizmi adıyla anılmakta ve kırsal turizmin bir türü olarak sınıflandırılmaktadır (Koçkaya, 2023). Çiftlik turizmi faaliyetleri hem işletmeler hem de tüketiciler açısından önemli fırsatlar sunmaktadır (Zurnacı, 2012). Çiftlik turizmi, yerel ürün satın alma amacı taşıyan ziyaretçilere yönelik olarak avcılık, balıkçılık ve çiftçilik gibi uygulamalı eğitim faaliyetlerini içermektedir (Cicik ve Akdağ,

2021). TuTaTa projesi çiftlik turizmine gösterilebilecek örneklerden birisidir. Türkiye’de tarım turizmi alanında Buğday Derneği öncülüğünde yürütülen TaTuTa (Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi, Tecrübe Takası) projesi, ekolojik üretim yapan çiftçi ailelerine mali, gönüllü işgücü ve bilgi desteği sağlayarak sürdürülebilir tarımı teşvik eden; gönüllülerin emek karşılığında konaklama ve yemek hizmeti aldığı, konukların ise hizmet bedelini doğrudan çiftliğe ödediği bir agro-turizm uygulamasıdır (Sü Eroz ve Bozkurt, 2015).

2.2. Tarım Festivalleri

Tarım festivalleri bir diğer agro-turizm etkinliğidir. Tarım ya da gastronomi festivalleri, yerel yiyeceklerin pazarlanmasına ve sürdürülebilirliğine önemli katkı sağlarlar (Ekerim ve Tanrısever, 2023). Tarım festivalleri, ürünlerin tanıtılmasında ve destinasyona turist çekilmesinde rol oynayabilir. Seferihisar mandalina festivali, Eşme ayva festivali, Kızılınler balkabağı panayırı, Osmaniye yer fıstığı festivali gibi çeşitli festivaller yöresel ürünleri merkezine alan festivaller arasındadır. Bunlara ek olarak pek çok farklı destinasyonda zeytin festivalleri ve bağ bozumu festivalleri de gerçekleştirilmektedir (Festival, 2026).

Agro-turizmde turistler tarımsal üretim, el sanatları, folklor, doğal ürünler ve yerel gastronomiye ilgi duyan, otantik ve sürdürülebilir deneyim arayışındaki bilinçli ziyaretçilerden oluşmaktadır (Ana, 2017). Festivaller turistlerin tarımsal ürünler ve gastronomi dışında yöre kültürünü tanınması açısından önemlidir.

2.3. Üzüm Bağları, Şaraphane ve Kraft Bira Fabrikası Turları

Eskiçağlarda şifa verici bir unsur olarak görülen ve tanrılara adanan kutsal ritüellerde kullanılan şarap, günümüzde farklı bir anlam ve işlev kazanarak yeni bir boyuta taşınmıştır (Yılmaz ve Akay, 2020). Sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda planlanan bağ ve şarap turizmi, bölgesel çevre duyarlılığının artırılması, toplumsal değerlerin korunması ve işletmelerin performansının güçlendirilmesi açısından önemli bir kalkınma aracı olarak değerlendirilmektedir (Süer ve Keskin, 2020). Şarap turizmi küresel ölçekte hızla büyüyen bir turizm türü olup, Türkiye’de özellikle Trakya Bağ Rotası ve Urla Bağ Yolu aracılığıyla yerli ve yabancı turistleri çekmektedir (Akman ve Akdağ, 2024). Şaraphanelere benzer olarak butik bira fabrikaları küçük turizm destinasyonlarının anlamlı turizm deneyimleri yaratma potansiyeli ile son dönemde popülerleşen turizm noktaları arasına girmiştir (Chirakranont ve Sakdiyakorn, 2022). Bira fabrikası turları ve bira tadım etkinlikleri bira fabrikalarında gerçekleştirilen etkinlikler arasındadır. Buna ek olarak bira yapımı, bira – yemek eşleştirmeleri vb. atölye ve eğitim çalışmaları da gerçekleştirilebilmektedir (bkz. Craftbeerjoe, 2024).

Görsel 3. Agroturizm

Kaynak: (Shutz, 2024).

3. Glamping Turizmi

Günümüzde tüketici eğilimlerinde yaşanan değişimle birlikte, bireylerin kalabalık ve standart konaklama türlerinden uzaklaşarak daha özgün, deneyim odaklı ve doğayla bütünlük tatil seçeneklerine yönelmesi, glamping turizmine olan talebin giderek artmasına neden olmaktadır (Çelik vd., 2017). Glamping, açık havada tatil yapmayı tercih eden misafirlerin karşılaşılabileceği konfor eksikliklerini ortadan kaldırarak otel standartlarında bir konaklama deneyimi sunan bir turizm anlayışıdır. Bu konaklama türü, misafirlerin doğayla iç içe bir ortamda bulunurken aynı zamanda banyo, mutfak, televizyon ve Wi-Fi gibi modern olanaklardan yararlanmalarına imkân tanır. Lüks kampçılık olarak da adlandırılan glamping; çadırlar, villalar, ağaç evler, eko ve safari kulübeleri gibi farklı konaklama türleriyle açık hava deneyimini konforla birleştirir (Turpcu, 2019).

Glamping, doğayı merkeze alan yapısı, yerel ürün ve hizmetlerden faydalanması ve enerji ile doğal kaynakları mümkün olduğunca verimli kullanması sayesinde sürdürülebilir rekreasyon anlayışının önemli örneklerinden biri olarak kabul edilmektedir (Çevik, 2025: 48). Bir bölgede Glamping faaliyetlerinin yapılması bölge farklı açılardan fayda sağlayabilir. Örneğin bir bölgede glamping işletmelerinin açılması elektrik, su, yol yapımı gibi bölgenin alt yapısını olumlu etkileyebilir. Buna ek olarak bölgede başka yerel işletmelerin de açılmasını sağlayabilir (Demircioğlu ve Demir, 2023). Glamping

turizmine yönelik talep ağırlıklı olarak gelir seviyesi görece yüksek ve çevresel duyarlılığı bulunan bireylerden oluşmaktadır. Yoga ile ilgilenenler, kamp deneyimine ilgi duyanlar, doğa tutkunları ve kent yaşamının yoğunluğundan uzaklaşma arayışında olanlar gibi geniş ve heterojen bir turist profiline hitap eden glamperler; betonlaşmadan uzak, doğa temelli bir çevrede konaklamayı tercih eden ve çevrenin korunmasına yönelik bilinç geliştirmiş kişiler olarak tanımlanmaktadır (Aksöz vd. 2020). Pek çok glamping tesisi konukların farklı rekreasyon aktivitelerini yapmalarına olanak tanıyan yerlerde kurulmuştur. Bu sayede glamping, konaklama hizmetinin ötesine geçerek ziyaretçilere safari, yoga, kuş gözlemciliği, doğa yürüyüşü, rafting, balık tutma ve dağ bisikletçiliği gibi doğayla uyumlu sürdürülebilir rekreasyon anlayışını destekleyen bir turizm deneyimi ortaya koymaktadır (Çelik vd., 2017).

Alternatif turizm, sürdürülebilirlik bakış açısıyla gerçekleştirilen bir turizm şeklidir. Buna koşut olarak Glamping işletmelerinde ve konaklama alanlarında, sürdürülebilir turizm anlayışı doğrultusunda güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı yaygınlaşmaktadır ve geri dönüştürülmüş ve doğaya duyarlı ürünlerin tercih edilmesine özen gösterilmektedir (Çevik, 2025: 48). Bu farklılıklar konaklama tesislerinin yapısını da değiştirebilmektedir. Glamping turizminde resort ve şehir otellerinden farklı olarak çeşitli konaklama türleri ön plana çıkmaktadır. Bu türler üç grup altında toplanmıştır (Ergüven vd., 2015'ten aktaran Aksöz vd., 2020).

- Çadır Grubu: Lüks Çadırlar, Çan Çadırları, Safari Çadırları, Kubbe Evler vb.
- Kabinler: A-Frame Kabinler, Ahşap Kulübeler, Ağaç Evler vb.
- Diğer Konaklama Türleri: Yüzen Adalar, Restore Edilmiş Eski Mekanlar vb.

Görsel 4. Glamping Çadırı

Kaynak: (Colbert, 2026).

Glamping turizm alanlarında birden fazla ve farklı konaklama türü yer alabilmektedir. Bu kapsamda özellikle lüks çadırlar, turistlere otel konforuna benzer bir konaklama deneyimi sunmaktadır. Söz konusu çadırlarda tek veya çift kişilik yatak, klima, buzdolabı, televizyon, oturma grubu ve sehpa gibi donanımlar bulunabilmektedir. Bunun yanı sıra çadırlara ait veranda alanları ve bazı tesislerde özel havuzlar misafirlerin kullanımına sunulmaktadır. Ayrıca kimi glamping işletmelerinde otel hizmetlerine benzer şekilde oda servisi gibi uygulamalara da yer verilmektedir (Mandalin Galmping, 2025). Konaklama hizmetlerinin dışında glamping işletmeleri doğum günü, düğün, evlilik teklifi vb. butik organizasyonlara da ev sahipliği yapmaktadır (Hayal Tadında, 2025). Glamping tesisleri genellikle doğayla iç içe konumlarda hizmet verdiklerinden, bu tesislerde ve çevre alanlarda dağ bisikleti, doğa yürüyüşü, göl turları ve balıkçılık gibi çeşitli doğa temelli rekreasyon faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi de mümkündür (Saklı Göl Evleri, 2025).

Görsel 5. Kube Evler

Kaynak: (Shelter Dome, 2025)

Sonuç

Trafik, stres, gürültü ve yoğun yapılaşmanın hâkim olduğu kent yaşamı, insanların gündelik rutinlerden uzaklaşarak doğaya ve doğal yaşama yönelmesine neden olmaktadır (Erken vd., 2019). Doğal ortamlar, doğa temelli turizmin

temelini oluşturmaktadır. Ekolojik sistemlerin korunmasını merkeze alan doğa temelli turizm yaklaşımında, doğa, insan ve çevre unsurları ile turizm faaliyetleri arasındaki karşılıklı etkileşimin dengeli, sürdürülebilir ve yapıcı bir çerçevede yeniden yapılandırılması amaçlanmaktadır (Batman, 2019). Kitle turizmine alternatif olarak ortaya çıkan pek çok doğa temelli turizm türü bulunmaktadır. Kampçılık, safari, kırsal turizm faaliyetleri gibi doğa temelli turizm faaliyetleri zaman içinde değişim ve gelişim yaşamıştır. Bu değişim ve gelişim sonucunda farklı doğa temelli turizm türleri ortaya çıkmıştır. Doğa temelli gece turizmi, agroturizm ve glamping turizmi son yıllarda talebin giderek arttığı turizm türleridir.

Gece turizmi, turizm talebinin gün içerisindeki zamansal dağılımını dengeleyerek özellikle düşük yoğunluklu saatlerin turistik açıdan değerlendirilmesine imkân tanınması bakımından stratejik bir öneme sahiptir. Geleneksel olarak daha çok şehir merkezlerinde ve tarihî mekânlarda ışıklandırma uygulamaları aracılığıyla geliştirilen gece turizmi faaliyetlerinin, son yıllarda doğal alanlara da taşınması bu alanın kapsamını genişleten dikkat çekici bir yenilik olarak değerlendirilmektedir. Gece turizminin gelişimine yönelik olumlu tutum, gece turizmi endüstrisinin teşvik edilmesi ve hükümet politikalarıyla iş birliği içinde yürütülen süreçler aracılığıyla pratik faaliyetlere dönüştürülebilir (Wang vd., 2023). Türkiye’de doğa temelli gece turizmine yönelik teşviklerin ve tanıtım artırılması özellikle kırsal alanlardaki turizm hareketinin canlanmasına katkı sunabilir.

Agroturizm, kırsal alanlarda tarımsal faaliyetlerin turistik bir ürün ve deneyim unsuru olarak değerlendirilmesine dayanan bir başka önemli doğa temelli turizm türüdür. Çiftlik ziyaretleri, üretim süreçlerine katılım, uygulamalı tarım eğitimleri, yerel ürün tadım etkinlikleri ve tematik festivaller gibi çeşitli uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirilebilen agroturizm, kırsal destinasyonların turist çekiciliğini artırarak bölgesel kalkınmaya katkı sağlamaktadır (Ana, 2017; Zurnacı, 2012). Bununla birlikte agroturizm, yalnızca turizm sektörüne değil, aynı zamanda tarım sektörüne de çok boyutlu katkılar sunmaktadır. Ürünlerin doğrudan tüketiciyle buluşmasını kolaylaştırması, yerel üreticinin gelir çeşitliliğini artırması ve kırsal istihdamı desteklemesi bakımından tarımsal sürdürülebilirliğe önemli katkılar sunmaktadır.

Kampçılık, günümüzde yalnızca küçük çadırlarda ve sınırlı imkânlarla gerçekleştirilen bir doğa etkinliği olma niteliğini büyük ölçüde yitirmiştir. Bu dönüşümde belirleyici olan glamping kavramı, çadırda konaklama deneyimini konfor, estetik ve hizmet kalitesi bakımından yeniden tanımlamıştır. Geleneksel kampçılığın sunduğu görece düşük konfor düzeyi, bazı turist gruplarının bu faaliyete mesafeli yaklaşmasına yol açabilmektedir. Buna karşılık glamping,

doğayla iç içe olma deneyimini otel konforu ile bütünleştirerek daha önce kamp deneyimi yaşamamış bireyler için erişilebilir ve cazip bir alternatif konaklama biçimi sunmaktadır. Bu yönüyle farklı turist segmentlerini doğal destinasyonlara çekme potansiyeline sahiptir. Ayrıca glamping turizmi, oluşturduğu katma değer ve çeşitlendirdiği turistik ürün yapısı sayesinde ülke turizminin ekonomik gelişimine katkı sağlayan önemli bir alternatif turizm türü olarak değerlendirilmektedir.

Kaynakça

- Akman, E. E., ve Akdağ, G. (2024). Şarap rotalarının niteliksel karşılaştırılması: Trakya bağ rotası ve Urla bağ yolu örneği. *Turizm Ekonomi ve İşletme Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 17-32.
- Aksöz, E. O., Önem, B., ve Aydın, B. (2020). Kamp Deneyimi Yaşayan Bireylerin Glamping'e İlişkin Algılarının Belirlenmesi. *Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research*, 4(2), 185-196. <https://izlik.org/JA68JC56TU>.
- Akyürek, S., ve Karabulut, B. (2017). Gümüşhane ilinin agro-turizm potansiyelinin değerlendirilmesi. *Turkish Journal of Agriculture-Food Science and Technology*, 5(13), 1737-1743.
- Ana, M. I. (2017). Ecotourism, agro-tourism and rural tourism in the European Union. *Cactus Tourism Journal*, 15(2), 6-14.
- Aytuğ, H. K., Eryılmaz, Ç., Uçar, S., ve Can, O. (2020). Sınop İlının Alternatif Turizm Çeşitleri Açısından Swot Analizi. *Karadeniz Araştırmaları*, (67), 715-736.
- Batman Pirselimoğlu, Z. (2019). Doğa Temelli Turizm, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/doga-temelli-turizm> (Erişim tarihi: 21.02.2026).
- Bellato, L., ve Pollock, A. (2025). Regenerative tourism: a state-of-the-art review. *Tourism Geographies*, 27(3-4), 558-567. <https://doi.org/10.1080/14616688.2023.2294366>
- Candar, P. (2025). Gece Turizmi, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/gece-turizmi> (Erişim tarihi: 09.02.2026).
- Cesur, E., Özer, Ç., ve Çeken, H. (2021). Alternatif Turizm Kapsamında Aromatik Turizm ve Gelişimi. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(3), 1055-1078.
- Chirakranont, R., ve Sakdiyakorn, M. (2022). Conceptualizing meaningful tourism experiences: Case study of a small craft beer brewery in Thailand. *Journal of Destination Marketing ve Management*, 23, 100691.
- Cicik, Ş., ve Akdağ, G. (2021). Çiftlik Turizmi Uygulamalarının Permakültür Gönüllülerinin Motivasyonlarına Etkisi. *Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research*, 5(2), 359-387. <https://izlik.org/JA38KJ24KH>
- Civelek, M., Dalgın, T., ve Çeken, H. (2014). Agro-Turizm ve Kırsal Kalkınma İlişkisi: Muğla Yöresindeki Agro-Turizm Alanlarında Bir Araştırma. *Turizm Akademik Dergisi*, 1(1), 15-28. <https://izlik.org/JA62NM84UK>
- Civelek, M., Dalgın, T., Çeken, H., ve Ekiztepe, B. (2013). Menemen yöresinde agro-turizm potansiyelinin değerlendirilmesi. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 3(2), 01-07.

- Colbert, M. (2026). Beyond the Tent: A Guide to the Different Types of Glamping Experiences. <https://blog.whiteduckoutdoors.com/beyond-the-tent-a-guide-to-the-different-types-of-glamping-experiences/> (Erişim: 08.11.2025).
- Craftbeerjoe (2024). Craft Beer Tourism: A Journey Through the World of Beer. <https://www.craftbeerjoe.com/craft-beer-talk/craft-beer-tourism/>. (Erişim: 16.11.2025).
- Çelik, N., BAHAR, O., ve TATAR, S. (2017). Kırsal Kalkınmada Glamping Turizminin Rolü: Club Amazon Bördübet Örneği. *Journal of International Social Research*, 10(51).
- Çevik, A. (2025). Sürdürülebilir rekreasyon aktivitelerinden biri: Glamping. S. Aktaş ve Ü. Okur (Ed.), *Bireyden topluma çok boyutlu yaklaşımlar* (ss. 38–68). Duvar Yayınları.
- Çömelekli, T. (2020). Silifke İlçesinin Agro Turizm Potansiyelinin Swot Analizi Kapsamında Değerlendirilmesi. *Uluslararası Kırsal Turizm ve Kalkınma Dergisi (IRTAD) E-ISSN: 2602-4462*, 4(1), 23-33.
- Demircioğlu, A., ve Demir, Ş. Ş. (2023). Glamping Turizminin Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Üzerindeki Etkisi: Fethiye Örneği. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 106-120.
- Ergüven, M. H., Yılmaz, A. ve Kutlu, D. (2015). Turistik ürün çeşitlendirme bağlamında hibrit turizm: Glamping Örneği, *International Journal Of Social Science*, 41: 256 257.
- Erken, K., Atanur, G., ve Akın Tanrıöver, A. (2019). Bursa florasının doğa turizmi potansiyeli. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 20(1), 92-101. <https://doi.org/10.17474/artvinofd.487365>
- Ekerim, E., ve Tanrısever, C. (2023). Türkiye Gastronomi Festivalleri ve Haritalandırılması (Gastronomy Festivals and Their Maps of Turkey). *Journal of Tourism ve Gastronomy Studies*, 8(3), 2277–2297. <https://doi.org/10.21325/jotags.2020.660>.
- Erman, M. A. (2025). Astroturizm, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/astroturizm> (Erişim tarihi: 18.02.2026).
- Festival (2026). Tarım Festivalleri. <https://festivall.com.tr/fest/12/tarim-festivalleri/5>. (Erişim Tarihi: 15.12.2025).
- Güripek, E. (2025). Astroturizm, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/astroturizm> (Erişim tarihi: 18.02.2026).
- Hayal Tadında (2025) Hizmetlerimiz. <https://www.hayaltadinda.com.tr/>. (Erişim Tarihi: 10.12.2025).
- Karaca, K. Ç., Ertürk, N., Köroğlu, Ö., ve Yılmaz, G. Ö. (2018). Bir kırsal turizm çeşidi olarak astro-turizm ve Balıkesir ilinin astro-turizm potansiyelinin belirlenmesi. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 8(2), 01-09.

- Karacadağ (2021). 2021 Uluslararası Zerzevan Gökyüzü Gözlem Etkinliği Diyarbakır'da Yapılacak. <https://www.karacadağ.gov.tr/haber/10986/2021-uluslararası-zerzevan-gokyuzu-gozlem-etkinligi-diyarbakırda-yapılacak/>. (Erişim tarihi: 18.02.2026).
- Khao Yai National Park (2026). Night Safari. <https://www.khaoyainationalpark.com/en/plan-your-visit/thing-to-do/night-safari>. (Erişim tarihi: 18.02.2026).
- Kılıç, T., ve Başkaya, Z. (2018). Bilecik ilinin agro-turizm potansiyeli. *International Journal of Geography and Geography Education*, (38), 234-246.
- Koçkaya, F. A. (2023). Kırsal Deneyimler: Çiftlik Tatili, Bağ Turları Ve Tarımsal Etkinlikler. *Deneyimsel Turizmde Yenilikçi Uygulamalar*, 133.
- Koday, S., Kaymaz, H., ve Kaya, G. (2018). Kuzalan Tabiat Parkı'nın Doğa Turizm Potansiyeli (Dereli-Giresun). *Marmara Coğrafya Dergisi*, 37, 124-143. <https://doi.org/10.14781/mcd.386171>
- Li, R., Li, Y. Q., Liu, C. H., ve Ruan, W. Q. (2022). How to create a memorable night tourism experience: atmosphere, arousal and pleasure. *Current Issues in Tourism*, 25(11), 1817-1834.
- Liu, W., Vogt, C. A., Luo, J., He, G., Frank, K. A., ve Liu, J. (2012). Drivers and socioeconomic impacts of tourism participation in protected areas. *PloS one*, 7(4), e35420.
- Mandalin Glamping (2025). Dome No.1. <https://mandalinglamping.com/tr/portfolio/dome-no-1/>. (Erişim Tarihi: 10.12.2025).
- Oğuz, A. (2025). Gece Turizmi, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/gece-turizmi> (Erişim tarihi: 09.02.2026).
- Özyürek, S. G. (2025). Tokat İlindeki Astro Turizm Potansiyelinin SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi. *Artuklu Tourism Studies*, (2), 1-15.
- Peakpro (2026). 9 Types of Agritourism Activities to Explore. <https://www.peakpro.com/blog/types-of-agritourism-activities>. (Erişim tarihi: 15.02.2026).
- Saklıgölevleri (2025). Glamping. <https://www.sakligolevleri.com/tr/glamping>. (Erişim Tarihi: 10.12.2025).
- Shelter Dome (2025). Dome House: Uzun Vadeli Geçici Konaklamada Devrim. <https://shelter-dome.com/tr/case/dome-house-revolutionizing-long-term-temporary-accommodation/>. (Erişim Tarihi: 10.12.2025).
- Shutz, C. (2024). Africa's agritourism potential needs turbocharging. Tourism Update. <https://www.tourismupdate.com/article/africas-agritourism-potential-needs-turbocharging>. (Erişim Tarihi: 15.12.2025).
- Sü Eroz, S., ve Bozkurt, M. (2015). Kırsal turizm kapsamında çiftlik turizmi ve Rize ilinde uygulanabilirliği. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 2(1), 1-9.

- Süer, S., ve Keskin, N. (2023). Sürdürülebilir bağ ve şarap turizmi uygulamaları. *Bahçe*, 52(Özel Sayı 1), 258-268.
- Tamansafari (2026). What Will You Get At Night Safari?. <https://tamansafari.com/taman-safari-bali/what-will-you-get-at-night-safari/>. (Erişim tarihi: 18.02.2026).
- Tayfun, O. (2025). Gece Turizmi, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/gece-turizmi> (Erişim tarihi: 09.02.2026).
- Tekin, Ö. (2017). Ekoturizm Açısından Konya İli Doğa Yürüyüşü Rotaları Üzerine Bir Araştırma. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 377-400. <https://izlik.org/JA44LL39CA>.
- Toker, A. (2024). Rejeneratif (Yenileyici) Turizm, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/rejeneratif-yenileyici-turizm> (Erişim tarihi: 09.02.2026).
- Turpcu, E. (2019). Glamping, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/glamping> (Erişim tarihi: 24.01.2026).
- Türkoğlu, N. (2026). Gece Turizmi, İçinde, Kozak, N. (Editör), Online Türkiye Turizm Ansiklopedisi, <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/gece-turizmi> (Erişim tarihi: 09.02.2026).
- Wang, Y., Hu, W., Park, K. S., Yuan, Q., ve Chen, N. (2023). Examining residents' support for night tourism: An application of the social exchange theory and emotional solidarity. *Journal of Destination Marketing ve Management*, 28, 100780.
- Winter, P. L., Selin, S., Cerveny, L., ve Bricker, K. (2019). Outdoor recreation, nature-based tourism, and sustainability. *Sustainability*, 12(1), 81.
- Uzun, H., ve Ersan, R. (2023). Sandıklı İlçesi Tarım Ürünlerinin Agro-Turizm Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi. *Journal of Hospitality and Tourism Issues*, 5(1), 26-40.
- Yentür, F. (2025). Yenileyici (Rejeneratif) Turizm: Kavramsal Bir Derleme ve Dünyadan En İyi Örnekler. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 26(3), 1044-1064. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.1741902>.
- Yılmaz, İ., ve Akay, E. (2020). Özel ilgi turizminde şarap turizmi. *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, 13(2), 83-94.
- Zurnacı, N. (2012). Kırsal Turizmde; Girişimcilik ve Örgütlenme. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(2), 65-7

